

РЕШЕНИЕ

№ 234

гр. Шумен, 19.10.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ШУМЕН в публично заседание на двадесет и шести септември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Константин Г. Моллов

при участието на секретаря Галина Св. Георгиева
като разгледа докладваното от Константин Г. Моллов Гражданско дело № 20223600100504 по описа за 2022 година

за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е образувано по депозирана искова молба от П. С. Г., ЕГН *****, С. Г. Н., ЕГН *****, С. Н. Н., ЕГН *****, Г. Н. Н., ЕГН *****, чрез адв. Л. А. от АК-Шумен с адрес за връчване в гр. Шумен, пл. „.....“, № 7 против ЗАД „ОЗК-Застраховане“ АД, ЕИК 121265177 със седалище и адрес на управление гр. София ж. к. „....., ул. „....., № 7, ет.5, представлявано от А.П.Л. и Р.К.Д. Ищците твърдят, че на 27.09.2018 г., около 07.15 ч. на автомагистрала „Хемус“ в района на километър 351+730, К.В.К. при управление на товарен автомобил марка „Дачия“, модел „Докер“ с рег. № е избрал скорост на движение, несъобразена с характера и интензивността на движението и се е движел на разстояние от движещият се пред него лек автомобил „Форд фиеста“ с рег. №, при което не е успял да избегне удара в него. В резултата на ударът водачът на лекия автомобил Г.П.Г. получава травми в резултат, на които е починал на място, а пътуващата в автомобила П. С. Г. е получила средна телесна повреда. Между починалият и всеки един от ищците са съществували близки духовни връзки и те преживели много тежко смъртта му, търпят и ще продължават да търпят неимуществени вреди. Възстановяването на ищцата от причинените ѝ травматични увреждания е продължило до м. февруари 2019 г. Налагало се е осигуряване на чужда помощ при задоволяване на потребностите ѝ. Преживяното ПТП се е отразило неблагоприятно върху психиката ѝ.

Към датата на ПТП за товарния автомобил, управляван от К.В.К. е имало сключен с ответното дружество договор за задължителна застраховка „Гражданска отговорност“. Ищците в качеството си на увредени лица, са отправили до ответното дружество молба за възмездяване на понесените от тях вреди, депозирана на 05.04.2021 г. Застрахователят е предложил обезщетение в общ размер на 40 000 лв. за ищците П. С. Г., С. Г. Н. и С. Н. Н.,

като е изключена ищцата Г. Н. Н.. Ищците не са приели обезщетението, като са поискали от застрахователя да обоснове предложението си. Отговор не е получен. Ищците претендират ответното дружество да ги обезщети за претърпените от тях неимуществени вреди, причинени вследствие смъртта на Г.П.Г. който е съпруг на първата ищца, баща на втората ищца и дядо на третата и четвъртата ищца, като заплати на П. С. Г. сумата от 200 000 лв., на С. Г. Н. сумата 100 000 лв. и на С. Н. Н. и Г. Н. Н. по 80 000 лв. на всяка една от тях, ведно със законната лихва считано от датата на уведомяване на ответника 05.04.2021 г. до окончателното изплащане на обезщетенията. Отделно от това ищцата П. С. Г. претендира ответникът да ѝ заплати обезщетение за неимуществени вреди в размер на 50 000 лв. за претърпени болки и страдания в резултат на причинени ѝ телесни увреждания.

ЗАД „ОЗК-Застраховане“ АД не оспорва наличието на валидно сключен договор за застраховка „Гражданска отговорност“ по отношение на отговорността на водачите и ползвателите на товарен автомобил марка „Дачия“, модел „Докер“ с рег. № Но оспорва предявените искове, като счита за недопустими претенциите на С. Н. Н. и Г. Н. Н., поради липса на процесуална легитимация, оспорва и тяхната активна материална легитимация. Предявените от ищците искове са неоснователни, оспорва се механизмът на ПТП и вината на К.В.К.. Направено е възражение за съпричиняване на вредоносния резултат. Пострадалите, пътуващи в лекия автомобил са били без поставени предпазни колани. Претендираните от ищците размери на неимуществените вреди са неоснователно завишени. Неоснователни са и предявените акцесорни искове за лихви.

От събраните по делото доказателства, не оспорени от страните, преценени по отделно и в съвкупност съдът приема за установено следното:

С влязла в сила на 26.06.2020 г. Присъда № 9 от 10.06.2020 г. на Шуменския окръжен съд, постановена по НОХД № 60/2020 г. по описа на съда, К.В.К., ЕГН ***** е бил признат за виновен в това, че на 27. 09.2018 г. около 07.15 ч. на автомагистрала „Хемус“, в района на километър 351+730, управлявайки товарен автомобил марка „Дачия“, модел „Докер“ с ДК №, нарушил правилата за движение по пътищата, а именно чл.20, ал.2 от ЗДП и чл.23, ал.1 от ЗДП, като е избрал скорост на движение на управляваното от него превозно средство, несъобразена с характера и интензивността на движението и се е движел на такова разстояние от движещото се пред него превозно средство, че не е могъл да избегне удар с него, когато то намалява скоростта си и по непредпазливост причинил смъртта на Г.П.Г. ЕГН ***** и средна телесна повреда на П. С. Г., ЕГН, поради което и на основание чл.343, ал.3, предл.ІІ-ро, б. „б“ във вр. с чл.342, ал.1 от НК във вр. с чл.58а, ал.1 от НК е осъден на лишаване от свобода за срок от 2 години и 4 месеца, като на основание чл.66, ал.1 от НК отлага изтърпяването на наказанието за срок от три години и шест месеца.

Страните не оспорват наличието и съдът приема за безспорно установено обстоятелството, че има валидно сключен застрахователен договор за застраховка „Гражданска отговорност“ по отношение на отговорността на водачите и ползвателите на товарен автомобил марка „Дачия“, модел „Докер“ с рег. №, обективиран в

застрахователна полица №, валидна към датата на ПТП.

Ответникът не оспорва, а и от събраните в хода на процеса писмени доказателства безспорно се установява, че починалият на 27.09.2018 г. Г.П.Г. е съпруг на ищцата П. С. Г., баща на ищцата С. Г. Н. и дядо на ищите С. Н. Н. и Г. Н. Н..

От заключението на назначената от съда комплексна съдебно-автотехническа и медицинска експертиза, неоспорено от страните и прието от съда, като обективно и компетентно дадено се установява, че на 27.09.2018 г. на АМ „Хемус“, в светлата част на денонощието товарен автомобил марка „Дачия“, модел „Докер“ с рег. №, управляван от правоспособния водач К.В.К. се е движел в посока от гр. Шумен към гр. Варна в дясната лента за движение с около 108 км./ч. Времето е било ясно, видимостта добра, пътното платно сухо, без неравности, прав пътен участък. В района на километър 351+730 се е движел с по-ниска скорост около 64.2 км./ч., лек автомобил „Форд Фиеста“ с рег. №, управляван от правоспособния водач Г.П.Г. и пътник на задната дясна седалка съпругата му П. С. Г.. Водачът на товарен автомобил „Дачия Докер“ не е бил достатъчно внимателен и не е наблюдавал непрекъснато пътя пред своя автомобил, като при достигане на задната част на лек автомобил „Форд Фиеста“ не успял своевременно да намали скоростта си. Водачът (според обясненията му) не е имал възможност да предприеме маневрата изпреварване, тъй като в лявата лента за движение зад товарния автомобил са приближавали бързо движещи се автомобили. С предната си дясна част товарният автомобил е ударил задната част на лек автомобил „Форд Фиеста“ Вследствие на удара лекият автомобил е бил завъртян със задната си част по посока на часовниковата стрелка около вертикалната си ос и се е насочил към дясната част на платното, като междувременно изпада предното му обзорно стъкло. Автомобилът е преминал косо на дясно през аварийната лента и е излязъл в дясно извън платното, като след странично обръщане е застанал на таван в дясно извън платното. При преобръщането от лекия автомобил изпада пътничката на дясната задна седалка, която е била без поставен предпазен колан, а водачът е починал на място. Ударът е заден кос между предната дясна част на т.а. „Дачия Докер“ и задната лява част на л.а. „Форд фиеста“, който настъпва в средната лента на 5.4 метра от десния край на платното. След удара т.а. „Дачия Докер“ се движи косо към лявата част на платното, като същевременно се завърта по посока на часовниковата стрелка около вертикалната си ос. На 47.2 метра след ориентира т.а. „Дачия докер“ се удря последователно със задната си дясна и лява част в лявата мантиanela (като я деформира), след което спира. Вследствие на удара и преобръщането е нанесена тотална щета на л.а. „Форд Фиеста“, като тавана и лявата задна и странична част са дълбоко хлътнали навътре в купето.

Непосредствената причина за настъпване на ПТП е заниженото внимание при управлението и несвоевременна реакция от водача на т.а. „Дачия Докер“, който късно е забелязал движещия се пред него л.а. „Форз Фиеста“ и не се е съобразил с неговата скорост на движение. В конкретната ситуация водачът на т.а. „Дачия Докер“ е имал видимост пред автомобила над 300 метра и е имал възможност, в случай, че е бил внимателен при управлението да възприеме навре лекия автомобил и да се съобрази с неговата скорост,

своевременно да намали скоростта и да не предприема изпреварване, като по този начин би избегнал удара.

В процесният случай скоростта на движение на двете МПС не влияе на механизма на ПТП, тъй като по същия механизъм при занижено внимание и несвоевременна реакция от водача на заднодвижещия се автомобил, също би се осъществил удар при други скорости, различни от посочените.

ПТП би могло да бъде предотвратено само в случай, че водачът на т.а. „Дация докер“ е бил внимателен при управлението и е реагирал своевременно с намаляване на скоростта, без да предприема изпреварване на лекия автомобил.

Процесният лек автомобил „Фор Фиеста“ е произведен през 1991 г. и е снабден с предпазни колани на всичките 5 седалки. Предпазните колани в автомобила са част от пасивната система за защита на водача и пътниците при различни видове удари. Едно от необходимите условия е предпазният колан да бъде опънат по тялото на водача или пътника. Съвременните предпазни колани са триточкови (У-образни), като минават косо през раменния пояс и предната гръдна стена и хоризонтално през предната коремна стена. Възпиращото действие на предпазния колан се изразява в задържане на пътниците по местата им и предотвратява свободното инерционно движение на тялото в купето на автомобила. В случай на сблъсък се задейства автоматичен блокиращ механизъм, при което се фиксират към седалките торсове на пътниците, като крайниците и главата остават свободни. Поставеният колан ограничава движението на долната и горна част на тялото на пътника в определени граници по посока напред, поради което коланите са най-ефективни при челни удари. При преобръщане на автомобила предотвратяват излизане на тялото извън купето, но са възможни удари на части от тялото в страничните части от вътрешния интериор и в тавана.

В процесният случай ударът е кос заден удар в задната лява част на лекия автомобил с последващо напречно преобръщане по таван. Силно е деформирана цялата странична и задна част, както и тавана на лекия автомобил, липсва предното обзорно стъкло, предпазният колан на водача е в разхлабено състояние и срян.

В резултат на ПТП, Г.П.Г. на 74 г. е получил съчетана травма: глава, шия, гръден кош и крайници и вследствие на получените травматични увреждания Г.П.Г. е починал на място. Непосредствена причина за смъртта е тежка гръдна и гръбначномозъчна травма. Г.П.Г. е починал в 08.00 ч. на 27.09.2018 г. – препис – извлечение от акт за смърт, издаден въз основа на Акт за смърт № г. от Община Шумен.

П. С. Г. на 72 г. е получила следните травматични увреждания: съчетана травма: глава, гръден кош и крайници.

Контузия на главата: разкъсноконтузна рана на челото със звездовидна форма.; разкъсноконтузна рана с линейна форма слепоочно-орбитално вляво; разкъсноконтузна рана на носа; фрактура на носните кости и мозъчно сътресение.

Контузия на гръдния кош: фрактура на четири десни ребра (V – VIII) странично;

малък излив в десния ребрено-диафрагмален синус.

Контузия на крайниците: оток, хематом и палпаторна болезненост на лявата длан с пръсти със силно ограничени движения в малките стави на пръстите с нарушен захват.

В резултат на получените травматични увреждания на пострадалата е причинено трайно затруднение в движението на снагата за срок по голям от един месец, обусловено от счупването на четири десни ребра. Останалите травматични увреждания са ѝ причинили временно разстройство на здравето, неопасно за живота.

Налице е пряко причинна връзка между претърпяното ПТП и установените травматични увреждания на Г.П.Г. и П. С. Г., а също така между получените травми при ПТП и настъпилата смърт на водача Г.П.Г..

С оглед механизмът на ПТП и отчитайки наличието на тежка гръдна и шийна травма при водача Г.П.Г. със засягане на шийния и на гръдния отдел на гръбнака, вещите лица приемат, че той е бил с поставен предпазен колан. По отношение на пострадалата П. С. Г., към момента на възникване на ПТП, тя е била без поставен предпазен колан, с което може да се обясни изпадането ѝ от купето на автомобила, както и лицевата травма – множество рани в областта на лицето и счупване на носните кости.

Според вещите лица абсолютна корелация между използването на предпазен колан и предотвратяването на тежки травми и смъртен изход не съществува. При поставен предпазен колани при по-ниска скорост на сблъсъка рискът за живота на пострадалия би бил по-малък, но при сумарна скорост над 60 км./ч. (както е в случая) са възможни тежки травми в гръдната, коремната и шийната област, причинени от самия колан, твърде сходни с установените и смъртен изход не може да бъде изключен. Що се отнася до пострадалата П. С. Г., тялото ѝ не би изпаднало от автомобила при правилно поставен колан.

На пострадалата е било проведено оперативно лечение на раните в областта на главата. Хирургически обработени са и раните в областта на носа с възстановяване целостта на носната преграда. По отношение на счупените четири десни ребра е било приложено консервативно лечение. От рентгенографиите в болницата и на контролната рентгенография от 12.10.2018 г. не са регистрирани плевропулмонални усложнения. Възстановяването на пострадалата след ПТП е проведено в домашни условия. Поради липсата на медицински документи, проследяващи динамично възстановителния период, вещите лица могат да определят само средни срокове за възстановяване: за зарастване на носните кости – 20 – 25 дни; за пълна консолидация на 4-те счупени ребра – 2-3 месеца; за разнасяне на хематомите и възстановяване на захвата на лявата длан – 3-4 седмици; за зарастване на раните на лицето – 15-20 дни, а на голямата рана челно-слепоочно-орбитално в ляво до 25-30 дни.

Към датата на изготвяне на заключението пострадалата Г. няма невъзстановени увреждания. Няма затруднения в движението на снагата, не реагира с болезненост при пресиране на гръдния кош в предно-задна и битемпорална посока. Установените при физикалното изследване феномени – отслабено визикуларно дишане в дясната странична част на гръдния кош и скъсен перкуторен тон в същата област най-вероятно се дължат на

развитие на плеврални сраствания, което е обичайно, в зоната на множествени ребрени фрактури. На мястото на получените рани в областта на лицето са се развили кожни ръбци, които са напълно матурирани. Цветът им трудно се отличава от околните тъкани.

В първите месеци след травмата пострадалата е имала значителни затруднения в движението на снагата, поради силна болезненост в дясната гръдна половина, засилваща се при движение и ограничаващи възможностите за самообслужване и свободно предвижване, изискващи заемане на принудително положение на тялото при лягане, при спане и др. Получените, вследствие на фрактурата, плеврални сраствания, могат да причинят болки при закашляне, при по-резки движения и при прекомерно физическо натоварване. Травмата на носа с фрактура на носните кости и нарушаване целостта на носната преграда протича с оток на лигавицата и стесняване на носните проходи, които временно затрудняват носното дишане.

Към настоящият момент пострадалата има непостоянна болезненост в дясната гръдна половина, провокирана от промяна на времето, физическо натоварване, по-резки движения, при по-продължително лежане на дясната ѝ страна. В момента при нея преобладават психичните оплаквания - лош сън, уморяемост, съновидения, свързани с катастрофата и загуба на близки.

За установяване на наведените твърдения за претърпени от тях болки и страдания, ищците е ангажирала гласни доказателства. В съдебно заседание са разпитани трима свидетели – Т.Л.Л. Р.В.Д.а и Д.Г.Д., близки приятели на ищците. От показанията им се установява, че починалият и ищците са били едно сплотено семейство, между тях е имало силна емоционална връзка. През 2005 г. съпругът на С. Г. Н. и баща на С. Н. Н. и Г. Н. Н. заминал да работи в Кипър и постепенно се е отчуждил от семейството си. Вследствие на това С. Г. Н. е разчитала на своите родители, които са и помагали при отглеждането на двете деца. След смъртта на баща си станала по-затворена, неконцентрирана и отнесена. Но необходимостта да помага на майка си била причината тя да се мобилизира и стегне. Починалият Г.П.Г. е помагал както финансово, така и с полагане на грижи за двете деца – водел и ги е вземал от училище, от извънкласни занимания, на почивки по време на ваканциите. Подпомагал е материално двете деца докато са били студентки. Г.П.Г. е бил в добро здравословно състояние, с разсъдък си, активен и жизнен, независимо от възрастта му, поради което смъртта му е била неочаквана за ищците. Те болезнено изживяват смъртта му. Според свидетелите, ищците продължават да тъгуват за него и няма събиране, на което да не го споменават.

След изписването ѝ от болницата, лечението на П. С. Г. е продължило в домашни условия, като около месец и половина е била на легло, след което е започнала да се изправя и да пристъпва, а след четвъртия месец започнала нормално да се движи. Имала е нужда от чужда помощ за задоволяване на хигиенните си и битови потребности, изпитвала е страх и притеснения, поради което се е наложило дъщеря ѝ С. да се пренесе да живее при нея. След смъртта на съпруга си, П. С. Г. чувства липсата му, плаче, постоянно говори за него.

Съдът кредитира показанията на свидетелите, предвид обстоятелството, че те имат

преки и непосредствени впечатления от състоянието на ишците в периода преди и след ПТП. На следващо място показанията им кореспондират със събраните в хода на процеса доказателства, както и поради факта, че не са събрани доказателства, които да ги оборват.

От приложената по делото застрахователна преписка – щета № 0411-160-00 03-2021 се установява, че ответникът е получил застрахователната претенция на ишците за изплащане на застрахователни обезщетения – вх. № ЦУ 99-11404/15.04. 2021 г. Застрахователят е предложил размери на обезщетенията за претърпените от ишците неимуществените вреди – писма от 13.07.2021 г., които не са приети от тях, като са поискали от застрахователя да обоснове предложението си. Отговор не е получен..

С оглед на изложената фактическа обстановка съдът достига до следните правни изводи:

Налице е правен спор относно заплащане на обезщетение за претърпени от ишците неимуществени вреди. Предявените субективно, обективно и кумулативно съединени искове срещу ответното дружество са с правно основание чл.432, ал. 1 от КЗ и чл.86, ал.1 от ЗЗД.

По допустимостта на исковите и направеното от ответника възражение за недопустимостта им, съдът се е произнесъл с определението си по чл. 374 от ГПК от 02.03.2023 г.

Съгласно чл.429, ал.1, т.1 от КЗ с договора за застраховка “Гражданска отговорност”, застрахователят се задължава да покрие в границите на определената в договора застрахователна сума отговорността на застрахования за причинени от него на трети лица имуществени и неимуществени вреди. Отговорността на застрахователя се осъществява чрез заплащане обезщетение на увреденото лице за претърпените от него вреди, които могат да са имуществени и неимуществени и са пряк и непосредствен резултат от увреждането. С чл.432, ал. 1 от КЗ е уредена възможността пострадалото лице, спрямо който застрахованият е отговорен, да предяви пряк иск срещу застрахователя по застраховка “Гражданска отговорност”. Отговорността на застрахователя е функционално обусловена и тъждествена по обем с отговорността на деликвента. За да е налице отговорността на застрахователя по чл.432, ал. 1 от КЗ е необходимо към момента на увреждането да съществува валидно застрахователно правоотношение, породено от договор за застраховка “Гражданска отговорност” между прекия причинител на вредата и застрахователя. Наред с това следва да са налице и всички предпоставки от фактическия състав на чл.45 от ЗЗД, пораждащи основание за отговорност на прекия причинител – застрахован, спрямо увреждания за обезщетение на причинените вреди.

В случая е безспорно, че на 27.09.2018 г. е осъществено ПТП с участието на товарен автомобил, управляван от К.В.К., при което е настъпила смъртта на Г.П.Г. а ищцата П. С. Г. е получила телесни увреждания, представляващи средна телесна повреда. Наказателното производство е приключило с влязла в сила присъда, която от своя страна, съгласно чл. 300 от ГПК е задължителна за гражданския съд, разглеждащ гражданските последици от

деянието, относно това дали е извършено деянието, неговата противоправност и виновността на дееца. Следователно налице са всички предпоставки на фактическия състав на чл. 45 от ЗЗД, а именно противоправно действие, вреда и причинна връзка между виновното и противоправно поведение на деликвента и настъпилите неимуществени вреди, както и вина.

Към датата, на която е осъществено процесното ПТП е налице валидно сключен застрахователен договор за застраховка "Гражданска отговорност" по отношение на отговорността на водачите и ползвателите на товарен автомобил марка „Дачия“, модел „Докер“ с рег. №, обективирана в застрахователна полица №, валидна към датата на ПТП.

Съгласно чл.477, ал.1 от КЗ обект на застраховане по застраховката "Гражданска отговорност" на автомобилистите е гражданската отговорност на застрахованите физически и юридически лица за причинените от тях на трети лица имуществени и неимуществени вреди, свързани с притежаването и/или използването на моторни превозни средства, за които застрахованите отговарят. В кръга на застрахованите лица, видно от чл. 477, ал.2 КЗ, е всяко лице, което ползва автомобила на законно основание, т. е. всяко лице във фактическа власт, на което се намира автомобила, която не е установена противоправно. В хода на процеса не са установени обстоятелства за противоправно установена фактическа власт върху МПС. Следователно валидната застраховка към момента на увреждащото ПТП е основание за носене на отговорност от ответника - застрахователното дружество по чл. 432, ал.1 във вр. с чл.429, ал.1, т.1 от КЗ.

Ответното дружество оспорва активната материалноправна легитимация на ищците С. Н. Н. и Г. Н. Н. да получат обезщетения за неимуществените вреди от смъртта на Г.П.Г.. Те основават претенциите си на факта, че починалият е техен дядо и се позовават на Тълкувателно решение № 1 от 21.06.2018 г. по т. д. №1/2016 г. на ВКС, ОСНГТК. Съгл. т.1 от ТР материално легитимирани да получат обезщетение за неимуществени вреди от причинената смърт на техен близък са лицата посочени в Постановление № 4 от 25.V.1961 г. и Постановление № 5 от 24.XI.1969 г. на Пленума на ВС и по изключение всяко друго лице, което е създадо трайна и дълбока емоционална връзка с починалия и търпи от неговата смърт продължителни болки и страдания. Обезщетение се присъжда и на лице при доказано наличие на особено близка житейска връзка с починалия и действително претърпени от смъртта му вреди. В тълкувателното решение ясно са обособени хипотезите: от една страна типичните и традиционни за българското общество отношения, в които бабите, дядовците и внуците са част от най-близкия родствен и семеен кръг, в който връзките помежду им са изградени на взаимна обич, морална подкрепа, духовна и емоционална близост и наличие на конкретни житейски обстоятелства, при които привързаността е толкова силна, че смъртта на единия от родствениците причинява болки и страдания, които надхвърлят по интензитет и времетраене нормално присъщите за съответната родствена близост. Конкретните житейски ситуации са свързани с трагични или негативни в личен житейски план обстоятелства, които са станали причина да се породят силна привързаност, близост и

взаимност. Това са ситуации, при които внукът е отчужден от естествената семейна среда и намира такава при своите баба и дядо.

От събраните в хода на процеса гласни доказателства, съдът приема, че между ишците С. Н. Н. и Г. Н. Н. и починалото трето лице Г.П.Г. не се установява възникването на трайна и дълбоко емоционална връзка, която по интензивност и близост да надхвърля нормалните и обичайни взаимоотношения между дядо от една страна и внучки от друга. Между тях са налице отношения, съответстващи на традиционните семейни отношения между внучки и техният дядо. Без да се пренебрегва и омаловажава изпитаните от ишците тъга, скръб и мъка от загубата на дядо им, съдът счита, че те не излизат извън рамките на нормално присъщите за съответната родствена връзка, породени от внезапната загуба на близък роднина. С оглед на това съдът счита, че ишците не попадат в кръга лица легитимирани да получат обезщетение за неимуществени вреди от смъртта на техен близък и няма основание да се направи изключение от ограничението на ППВС № 4/1961 г. и ППВС № 5/1969 г. на ВС. Следователно ишците не е материално легитимирани да получат обезщетение за действително претърпените от тях неимуществени вреди, поради което предявения на основание чл.432, ал.1 от КЗ искове се явяват неоснователни, без да се налага обсъждането на другите възражения на ответното дружество.

Предвид неоснователността на главните претенции, неоснователни са и акцесорните претенции за законната лихва върху претендираните суми, считано от датата на предявяване на застрахователните претенции 05.04.2021 г. до окончателното им заплащане.

Ответникът е направил възражение за съпричиняване на вредоносния резултат от страна на починалият Г.П.Г. и П. С. Г.. Съпричиняващо вредата по смисъла на чл.51, ал.2 от ЗЗД е не всяко поведение на пострадалия, дори когато не съответства на предписаното от закона, а само това чието конкретно проявление се явява пряка и непосредствена последица за произлезлите вреди. От значение е само личното поведение на пострадалия, неговите конкретни действия с които е създал предпоставки за настъпване на увреждането. Застрахователят счита, че с поведението си починалият и ишцата са допринесли за вредоносния резултат. Починалият е управлявал с несъобразена скорост, застрашаваща всички останали участници в движението. П. С. Г. е пътувала без поставен предпазен колан.

Съгласно чл.22, ал.1 от ЗДвП, водачът на пътно превозно средство не трябва да се движи без основателна причина с твърде ниска скорост, когато по този начин пречи на движението на другите пътни превозни средства. Анализът на текста дава основание да се приеме, че нарушение на разпоредбата е налице в случаите, когато са налице две условия, а именно движението с ниска скорост е без основателна причина и това пречи на движението на други пътни ППС.

От заключението на КСАМЕ се установява, че скоростта на движение на лекия автомобил, управляван от Г.П.Г. по АМ „Хемус“ е била 64.2 км./ч. и тя не е повлияла на механизма на ПТП. По делото не са налице доказателства, установяващи, че скоростта на лекия автомобил е пречила на движението на други ППС. Действително максимално разрешената скорост за движение по магистрала на водачи категория В е 140 км./ч. – чл.21,

ал.1 от ЗДвП. Но в случая следва да се съобразят разпоредбите на чл.55, ал.1 от ЗДвП и чл.116 от ППЗДвП, съгласно които на автомагистрала е разрешено движението само на автомобили и мотоциклети, чиято максимална конструктивна скорост надвишава 50 км/ч., т.е. законодателят е преценил, че минималната скорост на магистралата следва да е 50 км/ч. Следователно починалият Г.П.Г. не е нарушил чл.22, ал.1 от ЗДвП и поведението му не е повлияло по никакъв начин за настъпването на вредоносния резултат.

В конкретният случай, въз основа на събраните в хода на процеса доказателства се установява, че ищцата е била без поставен предпазен колан. Т.е. тя не е изпълнила задължението си по чл. 137а, ал.1 от ЗДвПС. Вещите лица са категорични, че тялото на П. С. Г. не би изпаднало от лекия автомобил при правилно поставен колан. Но в хода на процеса не са събрани категорични доказателства, че именно поради непоставяне на колана ищцата е получила по-тежки увреждания от тези които би получила при поставянето му. Следва да се вземе предвид становището на вещите лица, че коланът е най-ефективен при челен удар, какъвто в случая не е налице, и при скорост на МПС до 60 км./ч. (в случая тя е над 60 км./ч.). От доказателствата по делото, (вкл. приложения, към НОХД, фотоалбум) се установява, че, в резултат на удара и последвалото преобръщане, тавана, лявата задна и странична част на автомобила са дълбоко хлътнали навътре в купето. Предвид механизма на ПТП и настъпилите деформации по купето на лекия автомобил, съдът достига до извода, че травмите на пострадалата щяха да бъдат по-тежки, ако тя беше с поставен предпазен колан, който е щял да възпрепятства изпадането ѝ от автомобила, а същевременно не би я предпазил от удари на части от тялото в страничните части от вътрешния интериор и в тавана при осъществяването в резултат на удара странично обръщане на автомобила е заставането му на таван. Следователно, въпреки, нарушението на чл.137а, ал.1 от ЗДвП, ищцата не е допринесла с поведението си за причинените ѝ вреди.

Относно размера на претендираните от ищите П. С. Г. и С. Г. Н. обезщетения за неимуществени вреди, вследствие смъртта на Г.П.Г..

По отношение претенцията за обезщетение на неимуществени вреди, следва да се има предвид, че то има за цел да репарира болките, страданията и другите не- материални последици, възникнали от деликта. Размерът на неимуществените вреди следва да бъде определен от съда по справедливост – чл. 52 от ЗЗД. Тези не- материални последици в житейски аспект не се ограничават само до изживените към момента на осъществяването на увреждането болки и страдания, а продължават и след това. Независимо от възрастта си (74 г.) починалият е водил едни активен начин на живот. От събраните по делото доказателства се налага извода че смъртта му е причинила сериозен стрес на съпругата му и на дъщеря му, който не е преодолян и към настоящия момент. За тях той е бил морална опора и подкрепа. Ищите са претърпели и продължават да търпят негативни преживявания, психически дискомфорт, страдания и мъка от загубата му. Това е една нормална човешка реакция за нещастие с близък човек. В конкретния случай, по делото безспорно се установи, че между починалият и ищите е съществувала дълбока емоционална привързаност и сърдечна близост, грижа и разбирателство, поддържали са близки и постоянни контакти.

Ищците завинаги, до края на живота си ще трябва да живеят с болката от шокиращата и нелепа загуба на най-близкия си човек, изгубвайки го при трагични обстоятелства. Не са налице данни към момента на ПТП пострадалият да е страдал от заболявания, които да са допринесли за настъпването на вредоносния резултат. Това обстоятелство още повече засилва болката от внезапното и рязко прекъсване на съществувалите емоционални връзки между него и близките му. На тази основа, след като взема в предвид преживяваните от ищците страдания, които са претърпели, търпят и ще продължават да търпят и с оглед на житейски оправданото, съдът в настоящия си състав приема, че справедливо на ищците да се присъди обезщетение за неимуществени вреди, причинени им вследствие смъртта на Г.П.Г. както следва: 1) на съпругата му П. С. Г. сума в размер 150 000 лв., а за разликата до претендирания размер от 200 000 лв., претенцията следва да бъде отхвърлена; 2) на дъщеря му С. Г. Н. сума в размер на 100 000 лв., като претенцията ѝ бъде уважена изцяло в искания размер.

Относно размера на претендираната от ищцата П. С. Г. обезщетение за неимуществени вреди, вследствие претърпените болки и страдания, в резултат на получените травматични увреждания. С оглед на чл.52 от ЗЗД, следва да се съобрази възрастта на ищцата, конкретните прояви на увреждане, физическите и емоционални отрицателни последствия от причинените с ПТП травми, периода на възстановяване и необходимостта от допълнително лечение. Към датата на ПТП пострадалата е на 72 години. Проведено е оперативно лечение на раните в областта на главата и на носа с възстановяване на целостта на носната преграда. По отношение на 4-те счупени ребра е проведено консервативно лечение. Напредналата възраст на ищцата допълнително е усложнявал оздравителния порцес, който е продължил около 3 месеца, като част от него пострадалата е прекарала на легло. Получените травми, както и възникналите впоследствие плеврални сраствания са причина за интензивни болки, които са били най-силни през първите месеци след травмата и след това постепенно са започнали да намаляват. Ищцата за продължителен период от време (първите четири месеца след травмата) е била зависима от чужда помощ. Болките, като и зависимостта от чужда помощ са създали дискомфорт и негативни психични изживявания, тъй като е бил драстично нарушен обичайния начин на живот, на пострадалата. На тази основа, с оглед и на социално-икономическите условия в страната и установените в КЗ лимити на застрахователни суми, приема за справедливо на П. С. Г. да се присъди обезщетение за неимуществени вреди, причинени ѝ вследствие на травматичните увреждания в размер на 40 000.00 лв. като в останалата част за разликата до претендирания размер от 50 000.00 лв. лева претенцията следва да бъде отхвърлена, поради прекомерност.

Относно акцесорната претенция за законна лихва.

Ищците претендират присъждането на законна лихва върху обезщетенията за неимуществени вреди считано от датата на която ответното дружество е получило застрахователната ѝ претенция до окончателното му изплащане.

В конкретния случай застрахователят е уведомен за застрахователното събитие на 05.04.2021 г., когато е получил писмената претенция на ищците и документите, с които те са

разполагали. Към настоящият момент не са налице доказателства, че застрахователят е определил застрахователното обезщетение. С оглед на това на основание чл.429, ал.2, т.2 и ал.3 във вр. с чл.493, ал.1, т.5 от КЗ застрахователят следва да покрие спрямо ищците отговорността на деликвента за дължимите лихви за забава от датата на предявяване на претенцията 05.04.2021 г. до датата на изтичане на срока по чл.496, ал.1 от КЗ – 05.07.2021 г. След 05.07.2021 г. застрахователят дължи законна лихва върху обезщетението за неимуществени вреди, поради собствената си забава, съгл. чл.497, ал.1, т.2 от КЗ. Следователно претенцията за законна лихва, считано от 05.04.2021 г. до окончателното изплащане на дължимите обезщетения е основателна и следва да бъде уважена.

Относно разноските по делото.

Ищците са освободени от държавни такси и разноски, но не и от заплащане на направените от ответника разноски. От приложените по делото доказателства се установява, че ответното дружество е направило разноски в общ размер на 49 279.37 лв., от които адвокатско възнаграждение в размер на 48 060.37 лв. с вкл. ДДС и депозит за възнаграждение на вещите лица в размер на 1 219.00 лв.

На основание чл. 78, ал.5 от ГПК, ищците са направили възражение за прекомерност на заплатеното от ответника, адвокатско възнаграждение. Съдът счита, че не е налице фактическа и правна сложност на делото. С оглед на това заплатеното адвокатско възнаграждение е прекомерно и надхвърля близо два пъти минималното адвокатско възнаграждение в размер на 24 950.00 лв., предвидено в чл.7, ал.2, т.6 от Наредба № 1 от 09.07.2004 г. в редакцията ѝ към момента на договарянето му 22.12.2022 г. Поради това адвокатското възнаграждение следва да бъде намалено до размера на предвидения в чл.7, ал.2, т.6 от Наредба № 1/09.07. 2004 г. минимум – 24 950.00 лв. Към него следва да се начисли дължимия ДДС в размер на 20%, предвид обстоятелството, че процесуалния представител на ответника е регистриран по ЗДДС. С оглед на това размерът на адвокатското възнаграждение е 29 940.00 лв., като общия размер на направените от ответника разходи по делото, след намаляване на адвокатското възнаграждение, поради прекомерност е 31 169.00 лв.

На основание чл.78, ал.3 от ГПК, съразмерно на отхвърлените части на исковете им П. С. Г. дължи на ответното дружество разноски в размер на 1 870.14 лв., а всяка една от ищците С. Н. Н. и Г. Н. Н. по 7 792.25 лв.

Съдът на основание чл.38, ал.2 от ЗА следва да определи адвокатско възнаграждение на процесуалния представител на ищците в размер не по-нисък от предвидения в наредбата по чл.36, ал.2 от ЗА минимум. Предвид заявления по делото интерес и съгл. чл.7, ал.2, т.4 и т.5 от Наредба № 1 за минималните размери на адвокатските възнаграждения, адвокатското възнаграждение за ищцата П. С. Г., съразмерно с уважената част от претенциите ѝ, е в размер на 11 134.00 лв., а на ищцата С. Г. Н. в размер на 8 650.00 лв. като общия размер на адвокатското възнаграждение е 19 784.00 лв. С оглед на това ответникът следва да бъде осъден да заплати на процесуалния представител на двамата ищци, съразмерно с уважената част от претенциите им, адвокатско възнаграждение в общ размер на 19 784.00 лв.

Доколкото останалите искиове, предявени от С. Н. Н. и Г. Н. Н. не са уважени, за тях не се следва да се присъжда адвокатско възнаграждение.

На основание чл. 78, ал. 6 от ГПК ответникът ЗАД „ОЗК-Застраховане“ АД следва да бъде осъдено да заплати държавна такса в размер на 11 600.00 лв. по сметка на Шуменския окръжен съд.

Водим от гореизложеното, съдът

РЕШИ:

Осъжда ЗАД „ОЗК-Застраховане“ АД, ЕИК 121265177 със седалище и адрес на управление гр. София ж. к. „...“, ул. „...“, № 7, ет.5, представлявано от А.П.Л. и Р.К.Д. да заплати на П. С. Г., ЕГН ***** с адрес в гр. Шумен, ул. „...“, № 6 сумата от 150 000.00 лв., представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди, поради смъртта на съпруга ѝ Г.П.Г. ЕГН, настъпила в резултат на ПТП, станало на 27.09.2018 г., причинено от К.В.К., ЕГН ***** , който е нарушил правилата за движение при управление на товарен автомобил марка „Дачия“, модел „Докер“ с ДК №, на основание застрахователна полица № за задължителна застраховка “Гражданска отговорност” за горепосочения товарен автомобил ведно със законната лихва върху главницата, считано от 05.04.2021 г. до окончателното ѝ заплащане, като **отхвърля** иска за разликата над 150 000.00 лв. до предявения размер от 200 000.00 лв., поради неоснователността му.

Осъжда ЗАД „ОЗК-Застраховане“ АД, ЕИК 121265177 със седалище и адрес на управление гр. София ж. к. „...“, ул. „...“, № 7, ет.5, представлявано от А.П.Л. и Р.К.Д. да заплати на П. С. Г., ЕГН ***** с адрес в гр. Шумен, ул. „...“, № 6 сумата от 40 000.00 лв., представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди, поради преживени болки и страдания, вследствие получените от нея травматични увреждания, настъпили в резултат на ПТП, станало на 27.09.2018 г., причинено от К.В.К., ЕГН ***** , който е нарушил правилата за движение при управление на товарен автомобил марка „Дачия“, модел „Докер“ с ДК №, на основание застрахователна полица № за задължителна застраховка “Гражданска отговорност” за горепосочения товарен автомобил ведно със законната лихва върху главницата, считано от 05.04.2021 г. до окончателното ѝ заплащане, като **отхвърля** иска за разликата над 40 000.00 лв. до предявения размер от 50 000.00 лв., поради неоснователността му.

Осъжда ЗАД „ОЗК-Застраховане“ АД, ЕИК 121265177 със седалище и адрес на управление гр. София ж. к. „...“, ул. „...“, № 7, ет.5, представлявано от А.П.Л. и Р.К.Д. да заплати на С. Г. Н., ЕГН ***** с адрес в гр. Шумен, ул. „...“, № 6 сумата от 100 000.00 лв., представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди, поради смъртта на баща ѝ Г.П.Г. ЕГН, настъпила в резултат на ПТП, станало на 27.09.2018 г., причинено от К.В.К., ЕГН ***** , който е нарушил правилата за движение при управление на товарен автомобил марка „Дачия“, модел „Докер“ с ДК №, на основание застрахователна полица № за задължителна застраховка “Гражданска отговорност” за горепосочения

товарен автомобил ведно със законната лихва върху главницата, считано от 05.04.2021 г. до окончателното ѝ заплащане.

Отхвърля като неоснователни и недоказани предявените от С. Н. Н., ЕГН ***** с адрес в гр. Шумен, ул. „.....“, № 6 Г. Н. Н., ЕГН ***** с настоящ адрес: London, против ЗАД „ОЗК-Застраховане“ АД, ЕИК 121265177 със седалище и адрес на управление гр. София 1301, ул. „.....“, № 7, ет.5, представлявано заедно от изпълнителните директори от А.П.Л. и Р.К.Д.искове с правно основание чл.432 от КЗ и чл.86, ал.1 от ЗЗД да заплати на всяка една от тях сумата 80 000.00 лв., представляващи обезщетения за неимуществени вреди, в резултат на преживените от ищите болка, мъка и стрес от смъртта на техния дядо Г.П.Г. ЕГН ***** , настъпила в резултат на ПТП, станало на 27.09.2018 г., причинено от К.В.К., ЕГН ***** , който е нарушил правилата за движение при управление на товарен автомобил марка „Дачия“, модел „Докер“ с ДК №, на основание застрахователна полица № за задължителна застраховка “Гражданска отговорност” за горепосочения товарен автомобил ведно със законната лихва върху главницата, считано от 05.04.2021 г. до окончателното ѝ заплащане.

Осъжда П. С. Г., ЕГН ***** с адрес в гр. Шумен, ул. „.....“, № 6 да заплати на ЗАД „ОЗК-Застраховане“ АД, ЕИК 121265177 със седалище и адрес на управление гр. София 1301, ул. „.....“, № 7, ет.5, представлявано заедно от изпълнителните директори от А.П.Л. и Р.К.Д.сумата от 1 870.14 лв., представляваща съответната част от деловодните разноски съразмерно с отхвърлената част от исковите ѝ претенции.

Осъжда С. Н. Н., ЕГН ***** с адрес в гр. Шумен, ул. „.....“, № 6 Г. Н. Н., ЕГН ***** с настоящ адрес: London,, всяка една от тях да заплати на ЗАД „ОЗК-Застраховане“ АД, ЕИК 121265177 със седалище и адрес на управление гр. София 1301, ул. „.....“, № 7, ет.5, представлявано заедно от изпълнителните директори от А.П.Л. и Р.К.Д.деловодни разноски в размер на 7 792.25 лв.

Осъжда ЗАД „ОЗК-Застраховане“ АД, ЕИК 121265177 със седалище и адрес на управление гр. София 1301, ул. „.....“, № 7, ет.5, представлявано заедно от А.П.Л. и Р.К.Д.да заплати на адвокат Л. А., вписана в АК – Шумен с адрес в гр. Шумен, пл. „.....“, № 7 сумата от 19 784.00 лв., представляваща адвокатско възнаграждение за оказана на ищите П. С. Г., ЕГН ***** и С. Г. Н., ЕГН ***** безплатна адвокатска помощ.

Осъжда ЗАД „ОЗК-Застраховане“ АД, ЕИК 121265177 със седалище и адрес на управление гр. София 1301, ул. „.....“, № 7, ет.5, представлявано заедно от А.П.Л. и Р.К.Д.да заплати в полза на бюджета на съдебната власт по сметка на Шуменския окръжен съд държавна такса в размер на 11 600.00 лева.

Решението може да се обжалва пред Апелативен съд град Варна в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Окръжен съд – Шумен: _____